

Udskriftsdato: 29. december 2025

CIR1H nr 9607 af 01/07/2023 (Gældende)

Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Digitale sexkrænkelser

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: CMS VB 9387

Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Digitale sexkrænkelser

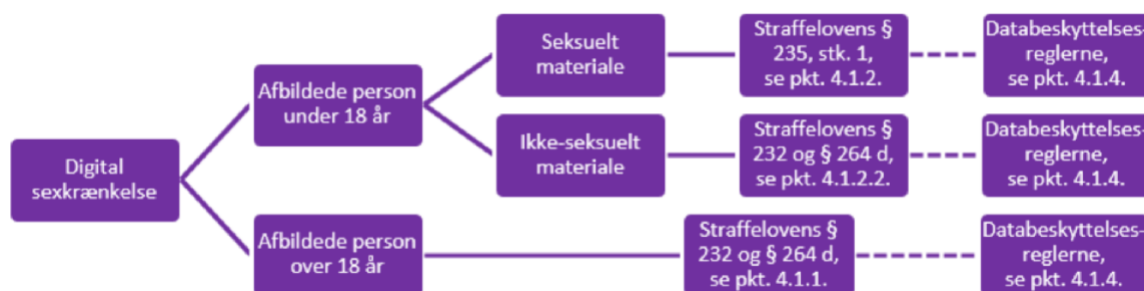
1. Overblik og tjekliste

Dette afsnit af Rigsadvokatmeddelelsen omfatter situationer, hvor der sker deling eller offentliggørelse – ofte via internettet, mobiltelefoner mv. – af nøgenbilleder, herunder billeder eller videoer af seksuel karakter, uden samtykke fra den afbildede person. Overtrædelser vedrørende grooming, jf. straffelovens § 231 og visser sager vedrørende ”sextortion”, jf. straffelovens § 225, andet led (seksuelle handlinger, som gerningspersonen formår forurettede til at udføre på sig selv), behandles i afsnittet om Seksualforbrydelser. Politiet skal under efterforskningen være særligt opmærksom på:

- At sagen efterforskes ved rette værneting, se pkt. 2.1.
- At anvende de tvangsindgreb, der kan anvendes ved it-kriminalitet, se pkt. 2.2.
- At foretage en indledende bevissikring, se pkt. 2.3.
- At foretage en optælling af antallet af billeder/videoer med kategori-inddeling i sager om seksuelle fremstillinger af børn efter straffelovens § 235, se pkt. 2.4.
- Om sagen eller dele af sagen omhandler grænseoverskridende/international kriminalitet, se pkt. 2.5.
- At dokumentere om billeder i sagen er slettet, og hvis dette ikke er tilfældet, hvem der har rådighed over billedmaterialet, se pkt. 3.4.

Anklagemyndigheden skal være særligt opmærksom på:

- At sager om overtrædelse af straffelovens § 264 d er undergivet betinget offentlig påtale, se pkt. 3.1.
- At nedlægge påstand om konfiskation af den/de enheder, der har været anvendt til at dele/offentliggøre nøgenbilleder mv., se pkt. 3.3.
- At nedlægge påstand om, at tiltalte/den, der har rådighed over nøgenbilleder mv., pålægges at slette det pågældende materiale, se pkt. 3.4.
- At anvende de rigtige bestemmelser i sagerne. Figuren nedenfor viser, hvilke bestemmelser anklageren som udgangspunkt skal overveje i forbindelse med tiltalerejsning:

- At overveje, om der er grundlag for at rejse tiltale for overtrædelse af straffelovens § 264 a om uberettiget fotografering, se pkt. 4.1.3.1.
- At overveje, om der er grundlag for at rejse tiltale for overtrædelse af straffelovens § 232 om blufærdighedskrænkelse i forhold til den person/de personer, der modtager det delte materiale, se pkt. 4.1.3.2.
- At overveje, om der er tale om en overtrædelse af straffeloven med databeskyttelsesretlige elementer, se pkt. 4.1.4.1.
- At overveje om databeskyttelsesreglerne finder anvendelse, hvis forholdet ikke er omfattet af straffelovens bestemmelser, se pkt. 4.1.4.2.

- At overveje, om der er forhold, der kan falde ind under bestemmelsen i straffelovens § 231 om grooming, se Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om Seksualforbrydelser, pkt. 4.4.
- At overveje, om der er forhold, der kan falde ind under bestemmelsen i straffelovens § 225, andet led, vedrørende tilfælde, hvor gerningspersonen har formået forurettede til at udføre seksuelle handlinger på sig selv (sextortion), se Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om Seksualforbrydelser pkt. 4.3.

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

2.1. Værneting for efterforskningen

Sager om digitale sexkrænkelser vil ofte være it-kriminalitet. Se mere om efterforskningsværneting i sager om it-kriminalitet i Rigspolitiets kundgørelse B nr. 31, hvor der er fastsat retningslinjer for politiets behandling af sager om it-kriminalitet.

2.2. Efterforskning af sager om digitale sexkrænkelser

Sager om digitale sexkrænkelser vil ofte være it-kriminalitet. Politiet skal derfor være opmærksom på de tvangsindgreb, der kan anvendes ved it-kriminalitet for f.eks. at knytte en mistænkt til handlinger foretaget på internettet.

Ved lov nr. 967 af 26. juni 2020 er der sket en række ændringer af retsplejelovens regler om agentvirksomhed (retsplejelovens §§ 754 a - 754 e). Der er med lovændringen indført en udvidet adgang til brug af agenter i forbindelse med efterforskning af visse typer af forbrydelser begået på internettet, herunder bl.a. overtrædelser af straffelovens § 235, stk. 1 og 2. Det betyder, at politiet f.eks. har mulighed for at indgå i en videre dialog med gerningsmænd, der står bag udbredelse og besiddelse af seksuelt materiale med på internettet med henblik på identificering og retsforfølgning af den eller de pågældende. Politiet må i den forbindelse ikke anvende agenter til at udveksle eller på anden måde videredistribuerer seksuelt materiale med børn på internettet. Du kan læse mere om politiets muligheder i forarbejderne til lov nr. 967 af 26. juni 2020 (L 104 af 5. februar 2020, de almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.3.2).

Læs mere om efterforskning af sager om it-kriminalitet, herunder valg af relevante tvangsindgreb i Videnspakken om it-kriminalitet afsnit 1.2. og 1.3.

2.3. Indledende bevissikring

I sager om digitale sexkrænkelser skal politiet så hurtigt som muligt foretage en indledende bevissikring. Det kan blandt andet ske ved brug af screendump, PDF-udskrift eller lignende. Beviser i sager om digitale sexkrænkelser kan forsvinde eller flytte til en anden internetplatform fra dag til dag, hvilket dermed kan vanskeliggøre eller forhindre en effektiv efterforskning af lovovertrædelsen. Det vil ofte være relevant at anmode en internetplatform om, at udlevere eller hastesikre bagvedliggende oplysninger på en internetplatform om f.eks. anvendte e-mailadresser, IP-adresser, profiloplysninger mv.

Den indledende bevissikring bør som udgangspunkt inkludere, at materialet downloades, samt at gerningsstedet sikres ved hjælp af skærbilleder.

NC3-SPOC modtager alle anmeldelser vedrørende digitale sexkrænkelser, der anmeldes via Politi.dk. Enheden visiterer og foretager indledende efterforskning af sagerne, inden de sendes til den sagsbehandlende politikreds, hvor værnetinget er.

Se mere i Rigspolitiets actioncard om indledende bevissikring i Rigspolitiets vejledning om politiets håndtering af digitale sexkrænkelser, der på POLintra findes under Politifagligt > Kriminalitetsformer > IT-kriminalitet > IT-efterforskning > Vejledninger.

2.4. Opgørelsen af antallet af billeder og videosekvenser i sager om seksuelt materiale med børn efter straffelovens § 235

Politiet skal i sager, hvor der rejses sigtelse for overtrædelse af straffelovens § 235, foretage en optælling af antallet af billeder/videoer, så det fremgår, hvor mange fremstillinger der er omfattet af kategori 1-3. Kategorierne er udarbejdet efter drøftelse med Nationalt IT-Efterforskningscenter (nu NC3).

Se mere i afsnittet om Seksualforbrydelser, pkt. 2.2. i Rigsadvokatmeddelelsen.

2.5. Grænseoverskridende kriminalitet/international retshjælp

Sager om digitale sexkrænkelser kan ofte have international karakter, hvis f.eks. billeder/videoer er udbredt via udenlandske hjemmesider eller sociale medier.

NC3-SPOC assisterer politikredsene med kontakten til internetplatformene. Se nærmere i afsnittet om Indhentelse af elektroniske beviser fra internationale internet-serviceudbydere i Rigsadvokatmeddelelsen.

3. Forberedelse

3.1. Påtale

Sager om overtrædelse af straffelovens § 264 d er undergivet betinget offentlig påtale. Det betyder, at offentlig påtale kan ske, når den forurettede begærer det, jf. straffelovens § 275, stk. 2, nr. 1.

En anmeldelse fra den berettigede skal anses som en begæring om offentlig påtale, medmindre andet fremgår af anmeldelsen, jf. retsplejelovens § 720, stk. 2. Den berettigede er som udgangspunkt forurettede, jf. retsplejelovens § 725. Hvis den forurettede er umyndig, kan værgeren påtale eller fremsætte begæring om offentlig påtale.

Hvis almene hensyn kræver det, kan der ske offentlig påtale, selvom den berettigede ikke begærer det, jf. retsplejelovens § 727, stk. 2.

Anklageren skal i forbindelse med sagens behandling i retten være opmærksom på at dokumentere påtalebegæringen fra forurettede. Anklageren kan f.eks. henvise til, at det fremgår af anmeldelsesrapporten, at forurettede har anmeldt forholdet.

Se mere om betinget offentlig påtale i afsnittet om freds- og ærekrænkelser (§§ 263-275 a) i Rigsadvokatmeddelelsen.

3.2. Subsumption

Anklagemyndigheden skal være opmærksom på, at forholdet henføres under de rigtige bestemmelser, se mere om de mulige bestemmelser under pkt. 4.1.

3.3. Konfiskation

I sager om digitale sexkrænkelser skal anklagemyndigheden som udgangspunkt nedlægge påstand om konfiskation af den/de enheder (computer, mobiltelefoner, tablet mv.), der har været anvendt til at begå den digitale sexkrænkelse, hvis det findes påkrævet for at forebygge yderligere lovovertrædelser, jf. straffelovens § 75, stk. 2.

I sager, hvor der alene er tale om et enkeltstående og mere tilfældighedspræget forhold, vil det efter Rigsadvokatens opfattelse ofte ikke være påkrævet at nedlægge påstand om konfiskation.

3.4. Påstand om sletning

Det følger af straffelovens § 271, stk. 1, at domstolene i de tilfælde, hvor en person dømmes for overtrædelse af straffelovens § 264 d, samtidig kan bestemme, at det billede, som man dømmes for viderebringelse af, skal slettes.

Har den domfældte ikke rådighed over billedet, kan forpligtelsen pålægges den, som har en sådan rådighed, jf. straffelovens 271, stk. 2.

Det følger af forarbejderne til straffelovens § 271 (lovforslag nr. 20 af 3. oktober 2018), at bestemmelsen kun finder anvendelse i forhold til personer eller virksomheder mv., der har en sådan rådighed over billedet, at det er muligt at slette det. Dette indebærer, at domfældte, i det omfang denne har rådighed over en hjemmeside mv., hvor billedet er viderebragt, vil kunne forpligtes til at slette billedet, ligesom domfældte, hvis der er tale om et opslag i eget navn på Instagram, Facebook eller andre sociale medier, skal slette opslaget.

Bestemmelsen indebærer også, at der i forbindelse med dom for overtrædelse af straffelovens § 264 d kan pålægges virksomheder som Instagram, Facebook eller andre sociale medier at fjerne opslag mv. Nedlægges der påstand om, at pligten til at slette skal påhvile nogen, der ikke er part i straffesagen, skal denne indstævnes i sagen med henblik på taleret, jf. retsplejelovens § 684, stk. 1, nr. 6. Det bemærkes dog, at der vil kunne være en række både praktiske og juridiske problemstillinger, der i konkrete tilfælde vil indebære, at bestemmelsen ikke i alle tilfælde vil kunne anvendes eller håndhæves. Der henvises til Justitsministerets besvarelse af spørgsmål 2 til lovforslaget.

Bestemmelsen er udformet med henblik på at sikre sletning i videst muligt omfang, og den vil derfor kunne finde samtidig anvendelse på flere, som pålægges at slette billedet, såfremt det er nødvendigt for at opnår tilstrækkelig sletning.

Det følger af formålet med bestemmelsen, at billedet skal slettes uden unødigt forsinkelse i forlængelse af, at dommen er endelig. Er en person pålagt at fjerne et billede efter den foreslåede bestemmelse, og efterkommes dette pålæg ikke, kan den pågældende efter omstændighederne på ny straffes efter § 264 d.

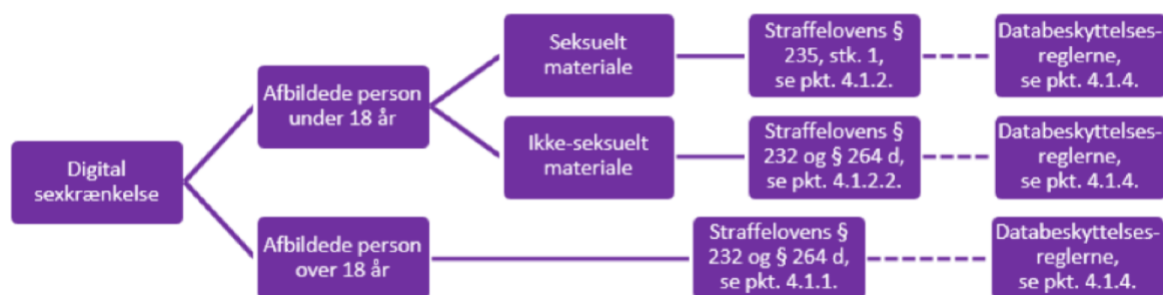
Hvis det ikke ved dommen bestemmes, at et billede skal slettes, f.eks. fordi billedet ikke har den nødvendige tilknytning til en overtrædelse af straffelovens §§ 264 d, 267 eller 268, eller der i sagen ikke dømmes for overtrædelse af en af disse bestemmelser, kan den registrerede (den afbillede) påberåbe sig sin ret til sletning i medfør af databeskyttelsesforordningens artikel 17 direkte over for den dataansvarlige

(tiltalte) eller klage til Datatilsynet, som i medfør af artikel 58 kan påbyde den dataansvarlige at slette billedet.

4. Jura

4.1. Subsumption

Når anklageren skal vurdere subsumptionen i en sag om digitale sexkrænkelser, skal anklageren indledningsvist vurdere, om den afbildede person er over eller under 18 år. Anklageren skal herefter vurdere karakteren af de videregivne billeder/videoer. Figuren nedenfor viser, hvilke bestemmelser anklageren som udgangspunkt skal overveje i forbindelse med tiltalerejsning:

Det har ikke betydning i forhold til den retlige subsumtion, hvordan billederne/videoerne er optaget. Billederne/videoerne kan f.eks. være:

- optaget af den afbildede selv eller med samtykke fra den afbildede, men uden samtykke til videregivelse – eller i hvert fald til videregivelse i det omfang, som er sket, eller
- optaget uden samtykke og eventuelt uden den afbildedes viden, eller
- billedmanipulerede, så de er blevet pornografiske, selvom de oprindelige billeder/videoer ikke var det.

Når billederne/videoerne er fremsendt som led i en groomingsproces over for en forurettet, der er under 18 år, skal forholdet tillige henføres under straffelovens § 231, hvis forholdet er begået efter 1. juli 2023, se mere i afsnittet vedrørende Seksualforbrydelser.

Hvis der er tale om billeder eller videosekvenser, hvor gerningspersonen har formået den forurettede til at udføre seksuelle handlinger på sig selv (såkaldt sextortion), kan forholdet efter omstændighederne henføres under straffelovens § 225, hvis forholdet er begået efter den 1. juli 2023, se mere i afsnittet vedrørende Seksualforbrydelser.

4.1.1. Den afbildede person er over 18 år

Hvis den afbildede person er over 18 år, vil deling eller offentliggørelse af nøgenbilleder/videoer, herunder billeder eller videoer med af seksuel karakter, uden samtykke fra den afbildede person, som udgangspunkt være en overtrædelse af straffelovens § 264 d og straffelovens § 232.

4.1.1.1. Straffelovens § 264 d

Deling eller offentliggørelse af nøgenbilleder, herunder billeder eller videoer af seksuel karakter, uden samtykke fra den afbildede person, vil som udgangspunkt være strafbart efter straffelovens § 264 d. Der sker således uberettiget videregivelse af meddelelser og billeder vedrørende en andens private forhold eller af den pågældende under omstændigheder, der åbenbart kan forlanges unddraget en bredere offentlighed.

Det er ikke nærmere beskrevet i forarbejderne til bestemmelsen, hvilken karakter et nøgenbillede skal have for, at det vil være strafbart at videregive det uden samtykke fra den afbillede. Det er Rigsadvokatens opfattelse, at hvis et billede viser kønsdele, bagdel eller bryster, vil der som udgangspunkt være tale om et billede, som det vil være strafbart at videregive uden samtykke. Se dog nedenfor om Højesterets dom om Se&Hørs offentliggørelse af billeder af en studievært (U 2010.2448 H).

Betingelser for strafansvar

- Det er en betingelse for at straffe for overtrædelse af straffelovens § 264 d, at billedet eller omstændighederne i forbindelse med videregivelsen gør det muligt at identificere den afbildede. Det kan f.eks. ske ud fra billedet, tilhørende tekst eller omstændighederne i forbindelse med videregivelsen.
- Det er endvidere en forudsætning, at videregivelsen er uberettiget. Det kan være enhver form for videregivelse – både privat (f.eks. ved en SMS-besked mellem to personer) og offentlig videregivelse (f.eks. ved offentliggørelse på en offentlig tilgængelig hjemmeside). En videregivelse vil ikke være uberettiget, hvis den afbildede har givet samtykke til den.

Private forhold

Straffelovens § 264 d, 1. led, omhandler billeder eller meddelelser om en andens private forhold. ”Private forhold” er blandt andet interne familieforhold, seksualforbindelser, sygdom, stof- eller spiritusmisbrug, selvmord og selvmordsforsøg. Beskyttelsen gælder i forhold til både rigtige og urigtige oplysninger om de private forhold.

Billeder af den pågældende under omstændigheder, der åbenbart kan forlanges unddraget en bredere offentlighed

Straffelovens § 264 d, 2. led, omhandler uberettiget videregivelse af billeder af en person under omstændigheder, der åbenbart kan forlanges unddraget en bredere offentlighed.

En bredere offentlighed

Straffelovens § 264 d blev ændret ved lov nr. 1719 af 27. december 2018. Det følger af forarbejderne, at der med ændringen til anvendelsen af begrebet ”en bredere offentlighed” tilkendes gives, at den straffetlige beskyttelse mod videregivelse af billeder ikke afhænger af, om billedet er taget på et i princippet offentligt sted og dermed ikke kan forlanges unddraget en abstrakt offentlighed, men at det afgørende må være, hvilken offentlighed det har været påregneligt for den pågældende, at man vil kunne blive genstand for (LFF 20 af 3. oktober 2018, de almindelige bemærkninger pkt. 2.7.2.2.).

At et billede er taget under tilstedeværelsen af flere – og potentielt et ubegrænset antal – personer på et offentligt tilgængeligt sted, medfører således ikke i sig selv, at et billede heraf straffrit kan videregives til andre, heller ikke selv om den pågældende person kunne have undgået kränkelsen ved at have undladt at

optræde nøgen. Karakteren af videregivelsen vil endvidere kunne have betydning for, om videregivelsen må anses som påregnelig. En person, der nøgenbader på en offentlig strand, skal således ikke generelt set kunne påregne, at der vil blive taget billeder, som videregives med det primære formål at udstille vedkommende nøgen. Omvendt må det antageligvis være påregneligt, at man, hvis man opholder sig på en befolket strand en sommerdag, vil kunne komme med i baggrunden af eksempelvis et turistfoto, som kan blive lagt på Facebook eller andre sociale medier.

Særligt skærpende omstændigheder, jf. straffelovens § 264 d, stk. 2

Det fremgår af straffelovens § 264 d, stk. 2, at der ved fastsættelse af straffen skal lægges vægt på den særlige krænkelse, der er forbundet med lovovertrædelsen. Sidestrafferammen i stk. 2 blev indsat i straffeloven ved lov nr. 257 af 10. april 2018. Bestemmelsen er indsat på baggrund af Straffelovrådets betænkning nr. 1563/2017 om freds- og ærekrænkelser.

Den skærpede sidestrafferamme finder anvendelse på alle overtrædelser af straffelovens § 264 d begået under særligt skærpende omstændigheder, herunder grovere sager om digitale sexkrænkelser. Der er som nævnt nedenfor flere forskellige omstændigheder, der kan medføre, at en sag om digitale sexkrænkelser skal henføres til § 264 d, stk. 2, og det er Rigsadvokatens vurdering, at den skærpede sidestrafferamme i praksis har et bredt anvendelsesområde, når det gælder sager om digitale sexkrænkelser.

Strafskærpelsen finder anvendelse på forhold begået efter lovens ikrafttræden den 15. april 2018, jf. straffelovens § 3, stk. 1.

Ifølge forarbejderne vil sidestrafferammen ofte være relevant i forhold til digitale sexkrænkelser, herunder i forhold til grovere tilfælde af denne type kriminalitet, navnlig hvor materialet

- er af særligt krænkende karakter,
- er udbredt i et stort omfang, herunder på internettet,
- er udbredt i et stort antal, eller
- vedrører et stort antal forurettede.

Der vil f.eks. være tale om billeder eller videoer af særlig krænkende karakter, hvis materialet har pornografisk karakter, herunder hvis der foregår en seksuel aktivitet, uanset om en eller flere personer er afbildet. Omvendt vil en person, der poserer nøgen, i almindelighed skulle henføres til § 264 d, stk. 1, jf. forarbejderne til loven (de specielle bemærkninger til § 1, nr. 2).

Herudover vil offentliggørelse på internettet af et enkelt nøgenbillede i almindelighed være omfattet af den skærpede sidestrafferamme i stk. 2.

En målrettet deling af et enkelt nøgenbillede til den afbildedes nærmeste eller daglige omgangskreds, herunder kolleger, skole- eller uddannelseskammerater eller familie, vil ligeledes kunne føre til, at der foreligger særligt skærpende omstændigheder. Omvendt vil deling af et eller nogle få billeder i en mere snæver kreds normalt skulle henføres til § 264 d, stk. 1. Dette gælder dog ikke, hvis der er tale om et særligt krænkende billede, jf. ovenfor, der som udgangspunkt vil være omfattet af § 264 d, stk. 2.

Det vil bero på en konkret vurdering af de samlede omstændigheder i sagen, om der foreligger særligt skærpende omstændigheder, og det vil efter Rigsadvokatens opfattelse også kunne indgå i denne vurde-

ring, om udbredelsen er sket over en eller få gange, eller om udbredelsen er sket ved mange delinger, og om materialet er udbredt igennem en længere periode.

Spørgsmålet om, hvornår der isoleret set foreligger deling i et stort omfang – der ikke består i offentliggørelse på internettet – udbredelse i et stort antal eller vedrørende et stort antal forurettede er ikke nærmere omtalt i forarbejderne til bestemmelsen og ses ikke at være afklaret i retspraksis. Det er Rigsadvokatens opfattelse, at antallet af forurettede, der kan betragtes som ”et stort antal forurettede”, vil være noget lavere end det antal personer/modtagere, hvor der vil være tale om ”udbredelse i et stort antal”. Det er Rigsadvokatens opfattelse, at anklagemyndigheden indtil videre kan tage udgangspunkt i, at deling af materiale vedrørende i størrelsesordenen 5-10 forurettede vil være omfattet af stk. 2, og at udbredelse til i størrelsesordenen 20-30 personer tilsvarende vil være omfattet af bestemmelsen. Det skal samtidig understreges, at der i alle tilfælde skal foretages en konkret vurdering af den enkelte sag, og at § 264 d, stk. 2, som nævnt ovenfor i praksis ofte vil være relevant i sager om digitale sexkrænkelser.

4.1.1.2. Straffelovens § 232

Efter straffelovens § 232 er det ulovligt at krænke blufærdigheden ved uanstændigt forhold.

Deling eller offentliggørelse af nøgenbilleder, herunder billeder eller videoer af seksuel karakter, uden samtykke fra den afbildede person, vil som det klare udgangspunkt være strafbart efter straffelovens § 232 om blufærdighedskrænkelser.

Det er ikke nærmere beskrevet i forarbejderne til bestemmelsen, hvilken karakter et nøgenbillede skal have for, at det vil være strafbart at videregive det uden samtykke fra de afbillede. Det er Rigsadvokatens opfattelse, at hvis et billede viser kønsdele, bagdel eller bryster, vil der som udgangspunkt være tale om et billede, som det vil være strafbart at videregive uden samtykke.

Videregivelse af nøgenbilleder, herunder billeder eller video af seksuel karakter (til personer, der gerne vil modtage materialet), hører ikke til det traditionelle anvendelsesområde for straffelovens § 232, jf. Straffelovrådets betænkning nr. 1563 om freds- og ærekrænkelser. Straffelovrådet slår dog samtidig fast, at en sådan videregivelse som det klare udgangspunkt i sig selv anses for at være en strafbar blufærdighedskrænkelser i forhold til den afbildede. Se Straffelovrådets betænkning nr. 1563 om freds- og ærekrænkelser, afsnit 2.5.1.3.

Hvornår er en digital sexkrænkelser omfattet af straffelovens § 232

Videregivelse af oplysninger af seksuel karakter til andre kan i sig selv udgøre en blufærdighedskrænkelser, forudsat at forholdet har den grovhed, som kræves for anvendelse af straffelovens § 232, jf. forarbejderne til lov nr. 633 af 12. juni 2013 (lovforslag nr. L 141, de almindelige bemærkninger, pkt. 6.1.).

- **Grovhed**

Ifølge forarbejderne sigter ”uanstændigt forhold” til handlinger, som har en vis grovere seksuel karakter. Straffelovens § 232 kan betragtes som en generalklausul, der kan anvendes på enhver seksuel handling af en vis grovere karakter, som ikke

er omfattet af de øvrige bestemmelser i straffelovens kapitel 24, jf. lovforslag nr. L 141, de almindelige bemærkninger, pkt. 6.1.

Det er Rigsadvokatens opfattelse, at videregivelse af nøgenbilleder eller billeder/videoer af seksuel karakter som det klare udgangspunkt må antages at have den tilstrækkelige grovhed til at være omfattet af straffelovens § 232. Det kan i den forbindelse fremhæves, at det f.eks. er omfattet af bestemmelsen, hvis en person belurer nøgne mennesker i et omklædningsrum eller lignende. Digitale sexkrænkelser kan betragtes som en slags digital beluring.

- **Egnet til at krænke blufærdigheden**

Det er en betingelse for strafansvar, at videregivelsen er egnet til at krænke blufærdigheden. Det er Rigsadvokatens opfattelse, at sager om digitale sexkrænkelser, hvor der sker videregivelse af nøgenbilleder, herunder billeder eller videoer af seksuel karakter, som udgangspunkt er egnet til at krænke den afbildedes blufærdighed.

Der henvises i øvrigt til betænkning nr. 1534/2012 om seksualforbrydelser, kapitel 21, afsnit 1.1.

4.1.1.3. Eksempler på formulering af tiltalen

Rigsadvokaten har udarbejdet eksempler på, hvordan tiltalen kan formuleres i sager om digitale sexkrænkelser:

- overtrædelse af straffelovens § 264 d og § 232, ved den [indsæt dato] via sin mobiltelefon fra adressen [indsæt adresse] uberettiget at have videregivet billeder/videoer af [indsæt navn] private forhold eller billeder af den pågældende under omstændigheder, der åbenbart kan forlanges unddraget en bredere offentlighed. Tiltalte sendte tre film, hvor [indsæt navn og handling] til [antal/flere/unavngivne] personer. Det var egnet til at krænke [indsæt afbildedes navn] blufærdighed.
- overtrædelse af straffelovens § 264 d og § 232, ved den [indsæt dato] fra adressen [indsæt adresse] uberettiget at have videregivet billeder af [indsæt navn] private forhold eller billeder af den pågældende under omstændigheder, der åbenbart kan forlanges unddraget en bredere offentlighed. Tiltalte oprettede en falsk Facebookprofil i [indsæt navn] navn og uploadede [indsæt antal] nøgenbilleder/billeder af seksuel karakter/billeder, hvor [beskriv billedet]. Det var egnet til at krænke [indsæt afbildedes navn] blufærdighed.

4.1.2. Den afbildede person er under 18 år

Hvis den afbildede person er under 18 år, vil den relevante straffebestemmelse afhænge af karakteren af det udbredte materiale:

- Hvis der er tale om seksuelle billeder/videoer, skal anklagemyndigheden som udgangspunkt rejse tiltale for overtrædelse af straffelovens § 235, stk. 1, om udbredelse af materiale med seksuelle fremstillinger af børn. Se pkt. 4.1.2.1.

- Hvis der er tale om billeder/videoer, der ikke har et seksuelt indhold, skal anklagemyndigheden – hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt, jf. pkt. 4.1.2.2. – rejse tiltale for overtrædelse af straffelovens § 232 om blufærdighedskrænkelser og § 264 d om videregivelse af billeder om private forhold mv.

4.1.2.1. Seksuelt materiale – Straffelovens § 235

Straffelovens § 235 har et snævrere anvendelsesområde i sager om digitale sexkrænkelser end straffelovens § 232 om blufærdighedskrænkelser. Mens § 232 kan omfatte nøgenbilleder og –videoer generelt, skal der være tale om nøgenbilleder af børn, hvor der fokuseres på kønsdel eller samlejesituationer eller andet seksuelt forhold end samleje vedrørende børn, for at forholdet kan være omfattet af straffelovens § 235.

Som udgangspunkt er følgende billeder/videoer omfattet af begrebet ”seksuelt materiale” (tidligere ”pornografiske”) i straffelovens § 235 (svarende til, hvad der gælder i alle andre sager om overtrædelse af § 235):

- Billeder, hvor personer under 18 år har samleje eller andet seksuelt forhold end samleje,
- Billeder, hvor der i forhold til personer under 18 år anvendes genstande på en måde, der svarer til samleje eller andet seksuelt forhold end samleje, og
- Billeder, hvor personer under 18 år anvendes som model for fotografering af kønsdele eller seksuelt prægede berøringer.

Se mere i forarbejderne til lov nr. 633 af 12. juni 2013 (lovforslag nr. 141 af 6. februar 2013, de almindelige bemærkninger, pkt. 8.1.).

Det kan være billeder, hvor barnet er alene på billedet, og hvor der ikke foregår seksuel aktivitet med andre, f.eks. billeder med fokusering på kønsdelene, onani og anden seksuel berøring (kategori 1). Det kan også være billeder, hvor der er seksuel aktivitet mellem to eller flere aktører, eller hvor barnet udsættes for berøringer omfattet af straffelovens § 232 om blufærdighedskrænkelser, samt billeder, hvor barnet er alene på billedet, og hvor barnet indfører fingre eller redskaber i egne kønsåbninger (kategori 2). Endelig kan det f.eks. være billeder, hvor barnet fremstilles som udsat for voldtægt, tvang, trusler eller lignende, eller hvor barnets liv fremstilles som udsat for fare eller fremstilles som udsat for grov vold eller som udsat for alvorlig skade (kategori 3). Kategori 1-3 er udarbejdet efter drøftelse med Nationalt IT-Efterforskningscenter (nu NC3).

Udbredelse af materiale med seksuelle fremstillinger af børn er strafbart uden hensyn til et eventuelt samtykke. Den afbildede kan heller ikke give diskulperende samtykke til, at der først sker udbredelse, når den pågældende er fyldt 18 år.

Se mere om straffelovens § 235 i Videnspakke om it-kriminalitet, afsnit 4.2.2.

4.1.2.2. Ikke-seksuelt materiale – Straffelovens § 232 og § 264 d

Hvis de videregivne nøgenbilleder eller billeder/videoer ikke har et seksuelt indhold, jf. punkt 4.1.2.1. ovenfor, er billederne/videoerne ikke omfattet af straffelovens § 235. Videregivelsen af billederne/videoerne vil i stedet som udgangspunkt være omfattet af straffelovens § 232 og § 264 d, se pkt. 4.1.1.

Et eksempel på en dom, hvor det omhandlede materiale ikke fandtes omfattet af straffelovens § 235, stk. 1, er Vestre Landsrets dom af 5. april 2017 gengivet i TfK2017. 655. Sagen omhandlede offentliggørelse af to billeder, der viste forurettedes blottede bryster, og som var optaget af forurettede selv og sendt til hendes daværende kæreste. Med henvisning til Rigsadvokatens retningslinjer for, hvornår der skal rejses tiltale for overtrædelse af straffelovens § 235, og under hensyn til billedernes karakter sammenholdt med de omstændigheder, hvorunder billederne blev optaget, henførte landsretten forholdet til straffelovens § 264 d (og § 232).

Det bemærkes, at efter Rigsadvokatens opfattelse skal omstændighederne ved billedernes optagelse ikke indgå i vurderingen af, om forholdet er omfattet af straffelovens § 235, stk. 1, da udbredelse af materiale med seksuelle fremstillinger af børn er strafbart uden hensyn til et eventuelt samtykke.

4.1.3. Andre strafbare forhold i forbindelse med en digital sexkrænkelse

4.1.3.1. Fotografering

Anklagemyndigheden skal i sager om digitale sexkrænkelser overveje, om der skal rejses tiltale for overtrædelse af straffelovens § 264 a. Efter denne bestemmelse er det strafbart uberettiget at fotografere personer, der befinder sig på et ikke frit tilgængeligt sted.

Hvis gerningsmanden optager de billeder/videoer, der deles eller offentliggøres, uden forurettedes samtykke, kan der være tale om en overtrædelse af straffelovens § 264 a.

Se mere i Straffelovrådets betænkning nr. 1563/2017 om freds- og ærekrænkelser, afsnit 2.3.

Anklagemyndigheden skal herudover overveje, om selve fotograferingen udgør en blufærdighedskrænkelse af den fotograferede. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis den fotograferede ikke ved, at han/hun bliver fotograferet, og forholdet i øvrigt har en seksuel karakter af en vis grovhed, se pkt. 4.1.1.2.

4.1.3.2. Personer, der modtager nøgenbilleder mv.

Anklagemyndigheden skal overveje, om der skal rejses tiltale for blufærdighedskrænkelse, jf. straffelovens § 232, i forhold til de personer, der modtager de pågældende billeder/videoer.

Det er som udgangspunkt tilstrækkeligt, at videregivelsen er egnet til at krænke blufærdigheden hos de personer, der modtager billederne mv. Der fremgår dog af forarbejderne til straffelovens § 232 (Lovforslag nr. 141 af 6. februar 2013, de almindelige bemærkninger, pkt. 6.1.), at der i kravet om, at en handling skal være blufærdighedskrænkende, ligger, at handlingen skal være foretaget over for en eller flere personer, hvis interesse man ved strafansvar forsøger at beskytte. Det betyder, at et samtykke fra de personer/den person, der modtager billeder mv., udelukker strafansvar. Der skal derfor ikke rejses tiltale for blufærdighedskrænkelse, jf. straffelovens § 232, i forhold til de personer, der modtager materialet, hvis det må lægges til grund, at modtagerne ønsker eller er indforstået med at modtage det pågældende materiale.

4.1.4. Databeskyttelsesreglerne

Offentliggørelse af billeder, der indeholder personoplysninger, på internettet skal overholde reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven. Reglernes anvendelsesområde er beskrevet under pkt. 4.1.4.1. og i Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om Databeskyttelse - Straffesager, pkt. 4.2.1. Det betyder, at privatpersoner i mange tilfælde ikke lovligt kan offentliggøre billeder af andre personer uden samtykke.

4.1.4.1. Hvis forholdet er omfattet af straffelovens bestemmelser

Straffeloven indeholder en række bestemmelser med databeskyttelsesretlige elementer, dvs. bestemmelser, hvor gerningsindholdet ofte også vil være omfattet af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven. Straffelovens §§ 232, 235, 264 a og 264 d, jf. ovenfor, er eksempler på sådanne bestemmelser.

Danmark er EU-retligt forpligtet til at sikre, at udmålingen af straf for overtrædelse af bestemmelser med databeskyttelsesretlige elementer – i det omfang forholdet falder inden for forordningens og databeskyttelseslovens anvendelsesområde – sker under iagttagelse af straffniveauet for overtrædelser af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven. Det betyder, at evt. udmålte bøder ikke må være lavere, når de er udmålt efter straffeloven, end de ville have været, hvis de havde været udmålt efter databeskyttelsesreglerne.

Databeskyttelsesforordningen finder anvendelse på behandling af personoplysninger, jf. forordningens artikel 2, nr. 1, første led. En personoplysning er enhver form for information om en identificeret eller identificerbar fysisk person eller en enkeltmandsejet virksomhed, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 4, nr. 1. Det er desuden en forudsætning for reglernes anvendelse, at behandlingen af personoplysningerne foretages helt eller delvist ved hjælp af automatisk databehandling, eller at oplysningerne er eller vil blive indeholdt i et register, jf. forordningens artikel 2, nr. 1, andet led.

Databeskyttelsesforordningen suppleres af databeskyttelsesloven og anden national særregulering.

For en nærmere beskrivelse af databeskyttelsesforordningens og databeskyttelseslovens materielle og territoriale anvendelsesområde henvises der til Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om Databeskyttelse - Straffesager, pkt. 4.2.1. og til Datatilsynets generelle notat ”Overtrædelser af straffeloven og andre særregler med databeskyttelsesretlige elementer”, der dels indeholder en gennemgang af de databeskyttelsesretlige reglers materielle anvendelsesområde, dels indeholder eksempler på situationer, der både udgør en overtrædelse af straffeloven og af de databeskyttelsesretlige regler.

Alle sager om overtrædelser med databeskyttelsesretlige elementer, hvori der vil blive nedlagt påstand om bødestraf (alle bødeniveauer), skal behandles i overensstemmelse med de retningslinjer, der fremgår af Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om Databeskyttelse - Straffesager, pkt. 3.10.

Retningslinjerne indebærer bl.a., at politikredsen i alle sager skal forelægge tiltalespørgsmålet (herunder bødepåstanden) for statsadvokaten (se Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om Databeskyttelse - Straffesager, pkt. 3.10.4).

I sager, hvor der vil blive nedlagt påstand om bødestraf udmålt under iagttagelse af bødeniveauet for overtrædelse af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven (GDPR-bødeniveau), indebærer retningslinjerne endvidere:

- at sagerne ikke må afgøres med bødeforelæg, før sanktionsniveauet er tilstrækkelig afklaret i retspraksis (se Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om Databeskyttelse - Straffesager, pkt. 3.10.4.),
- at statsadvokaterne skal drøfte bødepåstanden med Datatilsynet i forbindelse med forelæggelsen (se Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om Databeskyttelse - Straffesager, pkt. 3.10.6.),
- at sager, hvor anklagemyndigheden ikke har fået medhold i tiltalen og/eller strafpåstanden, skal forelægges for statsadvokaten, inden ankefristens udløb (se Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om Databeskyttelse - Straffesager, pkt. 3.10.4.), og
- at det generelle notat om ”Overtrædelser af straffeloven og andre særregler med databeskyttelsesretlige elementer” og Datatilsynets ”Bødevejledning – Udmåling af bøder til fysiske personer” skal bilageres ind på alle sager (se Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om Databeskyttelse - Straffesager, pkt. 3.10.5.).

Der henvises til Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om Databeskyttelse - Straffesager pkt. 3.10. om sagsbehandling og forberedelse af sager om overtrædelser med databeskyttelsesretlige elementer.

4.1.4.2. Hvis forholdet ikke er omfattet af straffelovens bestemmelser

Hvis videregivelsen mv. af billeder/videoer ikke er omfattet af straffelovens bestemmelser, skal anklagemyndigheden overveje, om der er tale om en overtrædelse af reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven. For en nærmere beskrivelse af databeskyttelsesreglernes materielle og territoriale anvendelsesområde henvises der til Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om Databeskyttelse - Straffesager, pkt. 4.2.

Alle sager om overtrædelser af databeskyttelsesreglerne skal behandles i overensstemmelse med de retningslinjer, der fremgår af Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om Databeskyttelse - Straffesager, pkt. 3.

Retningslinjerne indebærer bl.a.:

- at Datatilsynet skal høres i alle sager, inden der træffes afgørelse om tiltalespørgsmålet (se Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om Databeskyttelse - Straffesager, pkt. 3.5.2.1.).
- at sagerne ikke må afgøres med bødeforelæg, før sanktionsniveauet er tilstrækkelig afklaret i retspraksis,
- at politikredsen skal forelægge tiltalespørgsmålet (herunder strafpåstanden) for statsadvokaten i alle sager om overtrædelse af databeskyttelsesreglerne (se Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om Databeskyttelse - Straffesager, pkt. 3.7.),
- at sager, hvor anklagemyndigheden ikke har fået medhold i tiltalen og/eller strafpåstanden, skal forelægges for statsadvokaten, inden ankefristens udløb (se Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om Databeskyttelse - Straffesager, pkt. 6.2.), og
- at endelige domme skal indberettes til Rigsadvokaten, herunder med henblik på optagelse i Vidensbasen (se Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om Databeskyttelse - Straffesager, pkt. 6.3.).

Se også Datatilsynets hjemmeside (www.datatilsynet.dk) og Straffelovrådets betænkning nr. 1534/2012 om seksualforbrydelser.

5. Straf og andre retsfølger

5.1. Generelt om straffastsættelsen

Anklagemyndigheden skal i sager om digitale sexkrænkelser, hvor der sker deling eller offentliggørelse af nøgenbilleder, herunder billeder eller video af seksuel karakter, uden samtykke fra den afbildede person, lægge vægt på karakteren af krænkelsen i forbindelse med strafpåstanden. Anklagemyndigheden skal særligt lægge vægt på:

- Omfanget af delingen/offentliggørelsen
 - Hvor mange personer er billeder/videoer delt til?
 - Hvordan er billederne/videoerne offentliggjort? (f.eks. på internettet, via mobiltelefon, lukkede/åbne grupper, offentlig tilgængelig hjemmeside, intranet på skole)
 - Er der tale om organiseret/planlagt deling/offentliggørelse?
- Karakteren og antallet af nøgenbillederne/videoerne
 - Omfanget af materialet (hvor mange billeder/videoer er blevet offentliggjort/delt)?
 - Hvad er grovheden af materialet?
- Konsekvens af deling/offentliggørelse for forurettede
 - Hvordan er muligheden for at fjerne materialet (skadevirkning)?
 - Er forurettede blevet kontaktet som følge af deling/offentliggørelse?

Det er som udgangspunkt uden betydning for strafpåstanden, at det er den forurettede selv, der har optaget og delt billederne med tiltalte.

Overtrædelse af reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven kan straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder, jf. databeskyttelseslovens § 41, medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, herunder f.eks. straffelovens § 264 d, § 232 og § 235.

Ved overtrædelser af straffeloven med databeskyttelsesretlige elementer (f.eks. straffelovens § 264 d, § 232 og § 235) gælder særlige retningslinjer for udmåling af bødestraf. Se neden for pkt. 5.4.

5.2. Den afbildede person er over 18 år – straffelovens § 232 og § 264 d

Anklagemyndigheden skal som udgangspunkt nedlægge påstand om, at tiltalte idømmes en fængselsstraf. Strafpåstanden skal afspejle, at der både er tale om en krænkelse af seksuel karakter (straffelovens § 232) samt uberettiget videregivelse af private billeder/videoer (straffelovens § 264 d).

Sager om digitale sexkrænkelser kan omhandle forskellige situationer spændende fra, at en person under 18 år sender en SMS-besked med et enkelt nøgenbillede til én anden person, til at flere personer mere systematisk og organiseret offentliggør mange nøgenbilleder og pornografiske videoer på flere offentlig tilgængelige hjemmesider eller sender materialet direkte til den afbildedes arbejdsplads, venner og familie.

Anklagemyndighedens strafpåstand skal naturligvis afhænge af sagens nærmere omstændigheder.

Overtrædelse af straffelovens § 264 d, stk. 1:

Det er Rigsadvokatens opfattelse, at anklagemyndigheden i sager om digitale sexkrænkelser, der henføres til straffelovens § 264 d, stk. 1, skal tage udgangspunkt i en straffpåstand på fængsel i 30-40 dage, når der alene er tale om videregivelse af nogle få billeder mv.

Overtrædelse af straffelovens § 264 d, stk. 2:

Straffelovens § 264 d, stk. 2, indeholder en skærpet sidestrafferamme ved særligt grove overtrædelser af § 264 d. Den skærpede strafferamme blev indsat ved nr. 257 af 10. april 2018 og finder anvendelse på forhold begået efter lovens ikrafttræden den 15. april 2018.

Det fremgår af forarbejderne, at der skal ske en gennemgående forhøjelse af straffen med en tredjedel i forhold til det resultat, domstolene efter hidtidig praksis ville være nået frem til. Det betyder, at en sag om digital sexkrænkelse i form af udbredelse af et eller få nøgenbilleder på internettet i en større kreds af personer vil skulle straffes med mindst 60 dages fængsel.

Anklagemyndigheden kan – både i sager omfattet af § 264 d, stk. 1, og stk. 2 – undtagelsesvist nedlægge påstand om en lavere straf. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis en person under 18 år videregiver et enkelt billede, der ikke har en grov karakter, til en eller få personer.

Strafpåstanden skal tilpasses de konkrete omstændigheder i den enkelte sag, og i den forbindelse skal anklagemyndigheden inddrage karakteren af krænkelsen, se pkt. 5.1.

Anklagemyndigheden skal i forbindelse med straffpåstanden fremhæve, at offentliggørelse/deling af nøgenbilleder/videoer på internettet eller til flere personer kan være en meget alvorlig krænkelse – både af den afbildedes privatliv og af den afbildedes blufærdighed. Når private oplysninger offentliggøres eller deles på den måde, har den afbildede ikke længere rådighed over, hvad der sker med billederne/videoerne. Anklagemyndigheden skal i den forbindelse fremhæve risikoen for stor skadevirkning, og at der er tale om en krænkelse med mulige længerevarende konsekvenser.

Fra retspraksis kan henvises til nedenstående eksempler. Rigsadvokaten skal bemærke, at tiltalen i sagerne ikke er rejst i overensstemmelse med ovenstående retningslinjer, og at straffniveauet i sagerne efter Rigsadvokatens opfattelse derfor ikke afspejler, at der både er tale om en krænkelse af seksuel karakter samt uberettiget videregivelse af private billeder/videoer, jf. ovenfor. Hvis anklagemyndigheden henviser til en eller flere af disse domme i sin procedure, skal man samtidig gøre retten opmærksom herpå.

- UfR 1999.177 V, hvor tiltalte scannede 7 nøgenbilleder af sin tidligere hustru og lagde dem ind på sin hjemmeside på internettet med angivelse af hendes personnummer, adresse og telefonnummer og med en stærkt krænkende tekst til hvert billede. Tiltalte blev idømt ubetinget hæfte i 20 dage for overtrædelse af straffelovens § 264 d.
- TfK 2005.709/1 Ø, hvor tiltalte via internettet havde sendt nøgenbilleder til flere personer af en kvinde, han tidligere var kommet sammen med. Tiltalte havde samtidig sendt en pornografisk tekst, som gav indtryk af, at det var kvinden, som sendte billeder og tekst. Tiltalte blev idømt 20 dages fængsel for overtrædelse af straffelovens § 264 d.
- TfK 2014.641 Ø, hvor tiltalte blev idømt ubetinget fængsel i 40 dage for medvirken til blufærdighedskrænkelse, jf. straffelovens § 232, jf. § 23, og for overtrædelse af straffelovens § 264 d. Tiltalte havde uberettiget videregivet links til private fotos af seksuel karakter af sin ekskone til adskillige personer

på en sexchat. Han havde herudover i et enkelt tilfælde oplyst hendes identitet til en anden mand, hvilket medførte, at hun blev kontaktet.

- TfK 2013.627 Ø, hvor tiltalte blev idømt ubetinget fængsel i 6 måneder for medvirken til blufærdighedskrænkelser efter straffelovens § 232, for overtrædelse af straffelovens § 264 d, jf. § 23, for medvirken til udbredelse af børnepornografisk materiale efter straffelovens § 235, stk. 1, jf. § 23, samt for besiddelse af børnepornografisk materiale efter straffelovens § 235, stk. 2. Tiltalte blev fundet skyldig i uden samtykke fra de pågældende at have lagt billeder af 11 kvinder, heraf 3 kvinder under 18 år, ud på en hjemmeside, hvor billederne blev eller skulle blive manipuleret, så de kom til at fremstå som utugtige eller pornografiske. Tiltalte blev endvidere fundet skyldig i at videregive kontaktoplysninger på i hvert fald en af de piger, som var afbilledet, hvilket medførte henvendelser til hende. Han blev endelig fundet skyldig i at have besiddet 1.450 fotografier og 45 film omfattet af straffelovens § 235, stk. 2.
- Vestre Landsrets dom af 11. oktober 2017 og Østre Landsrets dom af 19. oktober 2017, tilgængelige i Videnbasen, der omhandler udbredelse via internettet (sociale medier) i en større kreds af personer (over 100 personer), der blev straffet med henholdsvis 30 og 60 dages betinget fængsel med vilkår om samfundstjeneste.
- Vestre Landsrets dom af 24. januar 2018, tilgængelig i Videnbasen, der omhandler deling af en video, hvor tiltalte havde samleje med sin 16-årige kæreste, via snapchat til 4-5 personer. Forurettedes ansigt, bryster og kønsdele fremgår ikke af videoen, der var optaget uden forurettedes vidende. Dømt for § 232 og § 235, stk. 1 og 2, og straffet med 40 dages betinget fængsel med vilkår om samfundstjeneste.
- TfK 2022.472V, tiltalte blev i denne sag idømt fængsel i 60 dage for deling af fire videoer af forurettede med pornografisk indhold på en pornohjemmeside. Straffen blev fastsat under hensyn til den skærpelse af straffen for digitale sexkrænkelser, som er forudsat ved lov nr. 257 af 10. april 2018 om ændring af straffeloven (Skærpelse af straffen for blufærdighedskrænkelser og digitale sexkrænkelser). Tiltalte blev endvidere pålagt at slette videoerne, jf. straffelovens § 271. Efter forholdets grovhed, herunder antallet af visninger, blev tiltalte endeligt pålagt at betale 30.000 kr. i godtgørelse for tort.

Det er i øvrigt Rigsadvokatens opfattelse, at samfundstjeneste i sager om digitale sexkrænkelser kan anvendes efter de almindelige regler om samfundstjeneste. Det betyder, at valget mellem samfundstjeneste og ubetinget fængsel først og fremmest skal afgøres efter en samlet vurdering af dels grovheden af den foreliggende kriminalitet (som udtrykt ved længden af fængselsstraffen), dels omfanget og alvoren af eventuel tidligere kriminalitet. Herudover skal der lægges vægt på oplysningerne om gerningsmanden. Det er i øvrigt en forudsætning, at han eller hun skønnes egnet til at udføre samfundstjeneste. Se mere i afsnittet om samfundstjeneste i Rigsadvokatmeddelelsen.

5.3. Den afbildede person er under 18 år – straffelovens § 235

Anklagemyndigheden skal som udgangspunkt nedlægge påstand om, at tiltalte idømmes en fængselsstraf i sager om digitale sexkrænkelser, hvor den afbildede er under 18 år, og der sker overtrædelse af straffelovens § 235, stk. 1.

Sager om digitale sexkrænkelser vil ofte falde uden for det ”typiske” område for straffelovens § 235, stk. 1, om udbredelse af seksuelt materiale vedrørende børn.

Sager om digitale sexkrænkelser efter straffelovens § 235 kan i højere grad sammenlignes med sager om digitale sexkrænkelser efter straffelovens § 232 og § 264 d, dvs. de sager, hvor den afbildede er over 18 år.

Hovedformålet med straffelovens § 235 er ifølge forarbejderne dels at beskytte børn og unge mod seksuelt misbrug, dels at beskytte de pågældende mod den selvstændige krænkelse der kan ske ved, at billederne udbredes i en videre og ubestemt kreds (lovforslag nr. 281 af 27. april 2000, de almindelige bemærkninger, pkt. 6.6.). I sager om digitale sexkrænkelser vil det oftest være formålet om udbredelsens selvstændige krænkelse, der er det bærende hensyn for strafpåstanden.

Det er derfor Rigsadvokatens opfattelse, at anklagemyndigheden som udgangspunkt skal nedlægge den samme strafpåstand i sager om digitale sexkrænkelser efter straffelovens § 235 som i sager om digitale sexkrænkelser efter straffelovens § 232 og § 264 d, se pkt. 5.2.

Anklagemyndigheden skal således som udgangspunkt nedlægge påstand om fængsel i 30-40 dage.

Det betyder, at anklagemyndigheden i en sag, hvor en person f.eks. via internettet deler et eller flere nøgenbilleder, som udgangspunkt skal nedlægge påstand om fængsel i 30-40 dage.

I sager, hvor der videregives mange billeder, hvor karakteren af billederne er grovere, eller hvor videregivelsen sker i et større omfang, skal anklagemyndigheden nedlægge påstand om en skærpet straf.

Anklagemyndigheden kan undtagelsesvist nedlægge påstand om en lavere straf. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis en person under 18 år videregiver et enkelt billede, der ikke har en grov karakter, til en eller få personer.

Strafpåstanden skal tilpasses de konkrete omstændigheder i den enkelte sag, og i den forbindelse skal anklagemyndigheden inddrage karakteren af krænkelsen, se pkt. 5.1.

Det er i øvrigt Rigsadvokatens opfattelse, at samfundstjeneste i sager om digitale sexkrænkelser kan anvendes efter de almindelige regler om samfundstjeneste. Det betyder, at valget mellem samfundstjeneste og ubetinget fængsel først og fremmest skal afgøres efter en samlet vurdering af dels grovheden af den foreliggende kriminalitet (som udtrykt ved længden af fængselsstraffen), dels omfanget og alvoren af eventuel tidligere kriminalitet. Herudover skal der lægges vægt på oplysningerne om gerningsmanden. Det er i øvrigt en forudsætning, at han eller hun skønnes egnet til at udføre samfundstjeneste. Se mere i afsnittet om samfundstjeneste i Rigsadvokatmeddelelsen.

For så vidt angår brugen af samfundstjeneste i de ”typiske” sager om seksuelt materiale med børn, jf. straffelovens § 235, stk. 1, se afsnittet om Seksualforbrydelser i Rigsadvokatmeddelelsen.

5.4. Bødeudmåling i sager om overtrædelser med databeskyttelsesretlige elementer

Som nævnt oven for under punkt 4.1.4.1 er Danmark EU-retligt forpligtet til at sikre, at udmålingen af straf i sager om overtrædelse af straffeloven med databeskyttelsesretlige elementer – i det omfang forholdet falder inden for forordningens og databeskyttelseslovens anvendelsesområde – sker under iagttagelse af straffniveaulet for overtrædelser af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven. Der er derfor fastsat særlige retningslinjer for de sager, hvori der vil blive nedlagt påstand om bødestraf. Retningslinjerne indebærer bl.a., at sagerne indtil videre ikke må afgøres med bødeforelæg og skal forelægges for statsadvokaterne. Se nærmere i Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om Databeskyttelse - Straffesager, pkt. 3.10., 4.5.1 og 5.

5.4.1 Forældelse af sager om overtrædelser med databeskyttelsesretlige elementer og sager om overtrædelse af de databeskyttelsesretlige regler

De generelle forældelsesfrister i straffelovens § 93 er fraveget ved overtrædelse af databeskyttelsesloven. Det følger således af databeskyttelseslovens § 41, stk. 7, at forældelsesfristen for overtrædelse af databeskyttelsesforordningen og -loven er 5 år. Konsekvensen heraf er, at straffelovsbestemmelser med databeskyttelsesretlige elementer vil blive ”grebet” af den længere forældelsesfrist i databeskyttelsesloven, når et forhold indebærer overtrædelse af begge regelsæt.

Se nærmere herom i Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om Databeskyttelse - Straffesager, pkt. 5.1.3.

6. Efter dom

6.1. Domme til Vidensbasen

Anklageren skal overveje, om dommen er egnet til at indgå i anklagemyndighedens Vidensbase.

En dom om digitale sexkrænkelser kan være egnet til Vidensbasen, hvis den belyser straffniveauet eller subsumptionen, eller hvis dommen belyser problemstillinger af generel/principiel betydning for retstilstanden.

Alle endelige domme om overtrædelse af de databeskyttelsesretlige regler sendes til Vidensbasen.

Derudover skal alle endelige domme om overtrædelser af straffeloven med databeskyttelsesretlige elementer, hvori der er nedlagt påstand om en bøde under iagttagelse af straffniveauet for overtrædelser af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven (GDPR-bødeniveau), indsendes til Vidensbasen.

Kun endelige domme må indsendes til Vidensbasen.

6.2. Underretning af Datatilsynet (databeskyttelse)

Er der i sagen rejst tiltale for overtrædelse af databeskyttelsesreglerne, skal Datatilsynet underrettes om sagens udfald og have tilsendt en kopi af dommen. Underretningen skal ske hurtigst muligt og i så god tid, at Datatilsynet har mulighed for at udtale sig i forhold til spørgsmålet om anke inden udløbet af ankefristen.

6.3. Forelæggelse af dom for statsadvokaten (databeskyttelse)

Politikredsen skal forelægge alle domme om overtrædelse af de databeskyttelsesretlige regler, hvor anklagemyndigheden ikke har fået fuldt medhold (herunder i straffpåstanden), for statsadvokaten, inden ankefristens udløb.

Derudover skal sager om overtrædelser med databeskyttelsesretlige elementer, hvori anklagemyndigheden har nedlagt påstand om bødestraf udmålt under iagttagelse af bødeniveauet for overtrædelse af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven og ikke har fået fuldt ud medhold (herunder i straffpåstanden), også forelægges for statsadvokaten, inden ankefristens udløb.

7. Love og forarbejder

Straffeloven - seneste hovedlov

- Lovbekendtgørelse nr. 1360 af 28. september 2022

Databeskyttelsesreglerne

- Databeskyttelsesforordningen
- Databeskyttelsesloven

Relevante forarbejder

- Lov nr. 441 af 31. maj 2000
 - Lovforslag nr. 281 af 27. april 2000
- Lov nr. 633 af 12. juni 2013
 - Lovforslag nr. 141 af 6. februar 2013
- Straffelovrådets betænkning nr. 1563/2017 om freds- og ærekrænkelser
- Straffelovrådets betænkning nr. 601/1971 om privatlivets fred
- Straffelovrådets betænkning nr. 1534/2012 om seksualforbrydelser
- Lov nr. 257 af 10. april 2018
 - Lovforslag nr. 115 af 6. december 2017
- Lov nr. 967 af 26. juni 2020
 - Lovforslag nr. 104 af 5. februar 2020

Rigsadvokaten, den 1. juli 2023

RIGSADVOKATEN

/ Rigsadvokaten